

Læreplan i landbruk – valgfritt programfag i utdanningsprogrammet for Naturbruk, programområde for landbruk og gartner næring. Forsøk.

Denne midlertidige forsøkslæreplanen er utviklet som en del av forsøket med å organisere utdanningen innen landbruk og gartner næring med to år i skole og to år i godkjent lærebedrift.

Forsøkslæreplanen for Vg2 landbruk og gartner næring gjør det mulig for elevene å velge et fordypningsområde rettet inn mot landbruk eller gartner næring.

Etter fullført Vg2 landbruk og gartner næring skal elevene tegne lærekontrakt med bedrifter innen landbruket eller gartner næringen. Dersom fylkeskommunen ikke kan formidle opplæring i bedrift til de elevene som ønsker det, skal de informeres om retten til å ta bedriftsdelen av opplæringen i skole (alternativt Vg3 i skole).

Gjelder fra 01.08.2014

Gjelder til 31.07.2021

Utd

Formål

Landbruket og gartner næringen har viktige roller som produsenter av mat, varer og tjenester til et marked der etterspørselen og rammebetingelsene er i stadig endring. Yrkesutøvere i landbruks- og gartner næringene møter stadig sterkere krav til bærekraftig ressursforvaltning og miljøvennlig produksjon. Programfagene skal legge grunnlaget for profesjonell yrkesutøvelse og næringsdrift basert på kunnskap om arbeidsprosesser, miljø og dokumentasjon og om sammenhenger mellom innsatsfaktorer, menneskelig, aktivitet og produksjonsresultat. . Videre skal programfagene bidra til å utvikle kompetanse som kan brukes i både konvensjonelle og økologiske driftsformer.

Programfagene skal legge til rette for en yrkesopplæring med særlig vekt på utvikling og omstilling i lys av aktuelle endringer, både nasjonalt og internasjonalt. Programfagene skal bidra til å utvikle bred kompetanse som grunnlag for spesialisering, der utviklingen spør etter nye yrker, næringsveier og produksjonsmåter. Opplæringen skal bidra til at eleven kan utvikle praktiske ferdigheter og få innsikt i produksjonsprosesser. Fagene skal stimulere til kreativitet og tverrfaglig tenkning, og den skal gi grunnlag for undring og refleksjon.

Opplæringen skal bidra til å utvikle elevens evne til å arbeide selvstendig med praktiske aktiviteter og å utføre arbeid under varierende natur- og klimaforhold. Den skal legge vekt på betydningen av samarbeid og omsorg for mennesker og miljø, og den skal også bidra til å utvikle forståelse av sammenhengen mellom egen arbeidsinnsats og økonomisk utbytte. Videre skal opplæringen gi den enkelte mulighet for å oppleve mestring og å erfare egne sterke sider og begrensninger knyttet til yrkesutøvelsen. Opplæringen skal derfor i samarbeid med det lokale næringslivet omfatte et utvalg produksjoner og aktiviteter som representerer mangfoldet i næringene. Programfagene skal legge grunnlaget for videre opplæring i landbruk eller gartnerfag, eller for studieforberedende utdanning i naturbruk.

Struktur

Programområdet for landbruk og gartner næring består av to felles programfag og to valgfrie programfag. Den enkelte elev skal velge et av de valgfrie programfagene. Programfagene utfyller hverandre og må ses i sammenheng.

Oversikt over programfagene:

Årstrinn	Felles programfag	
Vg2	Produksjon, miljø og kvalitet	Forvaltning og drift
	Valgfrie programfag	
Vg2	Landbruk	Gartner næring

Beskrivelse av programfagene

Landbruk

Programfaget omfatter arbeidsprosesser i landbruket og er knyttet til arbeid med jord, fôr- og matplanter, produksjonsdyr og teknologi. I dette inngår livsprosesser hos dyr og planter og samspillet i naturen. Videre handler det om sammenhenger mellom innsatsfaktorer, menneskelig aktivitet og produktkvalitet. Bruk og vedlikehold av bygninger, traktorer, maskiner og teknisk utstyr hører også med. Programfaget omfatter gjeldende regelverk for økologisk og konvensjonell husdyr- og planteproduksjon i landbruket.

Timetall

Timetall er oppgitt i 60-minutters enheter.

Landbruk 197 årstimer

Grunnleggende ferdigheter

Grunnleggende ferdigheter er integrert i kompetansemålene der de bidrar til utvikling av og er en del av fagkompetansen. I landbruk og gartner næring forstås grunnleggende ferdigheter slik:

Muntlige ferdigheter i landbruk og gartner næring innebærer å forklare og presentere produksjonsprosesser og produkter for kunder, myndigheter og andre. Videre vil det si å delta i diskusjoner om produksjonsmetoder.

Å *kunne skrive* i landbruk og gartner næring innebærer å rapportere og utarbeide dokumentasjon som kreves i de aktuelle produksjonene, i tillegg til presentasjon av prosesser og produkter. Det betyr å dokumentere egen aktivitet knyttet til produksjon og opplæring av andre i bruk av yrkesrelevant utstyr.

Å *kunne lese* i landbruk og gartner næring innebærer å anvende bruksanvisninger, HMS-datablad og faglitteratur. Det betyr å orientere seg i gjeldende regelverk og følge med i debatter om næringen og næringsinteresser i dagspresse og medier.

Å *kunne regne* i landbruk og gartner næring innebærer å bruke tall og beregninger for å gjennomføre og dokumentere en aktuell produksjon. Det betyr å beregne areal og gjøre omregninger mellom volum og masse. Videre vil det si overslagsregning og prosentregning. Det innebærer også å utarbeide og forstå tabeller, diagrammer og statistikk.

Digitale ferdigheter i landbruk og gartner næring innebærer å formidle og presentere produkter og produksjonsprosesser. Det betyr kalkulasjon knyttet til planlegging og gjennomføring av produksjon og enkel tilrettelegging for regnskapsføring. Videre vil det si å delta i digital kommunikasjon, debatt og informasjonsutveksling. Å bruke digitale kart og benytte digitale instrumenter hører med.

Kompetansemål

Landbruk

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- utføre arbeid i plante- og husdyrproduksjoner ut fra produksjonenes egenart og produksjonsdyrs og planters krav til stell
- gjøre rede for gjeldende regelverk i økologisk og konvensjonell husdyr- og planteproduksjon
- gjøre rede for adferd, helse, fruktbarhet og dyrevelferd for produksjonsdyr
- gjøre rede for anatomi, fysiologi og fordøyingsystem hos drøvtyggere og enmaga produksjonsdyr

- utarbeide og bruke fôrplaner for produksjonsdyr og gjøre rede for energi- og proteinvurderingssystemer
- utarbeide avlsplan for produksjonsdyr og gjøre rede for avl og genetikk i husdyrproduksjonen
- gjøre rede for biologi og krav til vekstvilkår for fôr- og matplanter
- utarbeide og bruke en dyrkings- og gjødselplan
- gjøre rede for planteforedling og forsøk i planteproduksjon
- gjøre rede for smittevern og forebygge sykdommer hos planter og produksjonsdyr
- bruke digitale verktøy i planlegging, gjennomføring og dokumentasjon i plante- og husdyrproduksjoner
- gjøre rede for maskiner, teknisk utstyr, mekaniseringslinjer og driftsbygninger i plante- og husdyrproduksjoner
- bruke traktorer, maskiner, bygninger og teknisk utstyr som brukes i plante- og husdyrproduksjoner etter gjeldende forskrifter og standarder, samt gjennomføre enkelt vedlikehold

Vurdering

Vg2 landbruk og gartner næring

Bestemmelser for sluttvurdering:

Standpunkt vurdering

Programfag	Ordning
Produksjon, miljø og kvalitet	Eleven skal ha en standpunkt karakter i hvert av programfagene.
Forvaltning og drift	
Landbruk eller Gartner næring	

Eksamen for elever

Programfag	Ordning
Produksjon, miljø og kvalitet	Eleven skal opp til en tverrfaglig praktisk eksamen hvor både de felles programfagene og valgfritt programfag inngår. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt.
Forvaltning og drift	
Landbruk eller Gartner næring	

Eksamen for privatister

Programfag	Ordning
Produksjon, miljø og	Privatisten skal opp til en skriftlig eksamen i hvert av programfagene. I tillegg skal privatisten opp til en tverrfaglig praktisk eksamen hvor både de felles programfagene

kvalitet	og valgfritt programfag inngår.
Forvaltning og drift	Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt.
Landbruk eller Gartneri	

De generelle bestemmelsene om vurdering er fastsatt i forskrift til opplæringsloven.